	(бодови/ оценка)	од 60 до 68 бода	6 (шест) (E)
		од 69 до 76 бода	7 (седум) (D)
		од 77 до 84 бода	8 (осум) (C)
		од 85 до 92 бода	9 (девет) (B)
		од 93 до 100 бода	10 (десет) (A)
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна студентите, контрола на асистентите во изведување на практичната настава и проценка на постигнатиот успех на студентите, како и проодноста на студентите кои го положиле предметот	

22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Стевановиќ М.	Стоматолошкарендгенологија	Стоматолошки факултет – Скопје	2015
		2.	E Whites	Essentials of Dental Radiography and Radiology	Churchill Livingstone	2013
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Joen Iannucci, Laura Jansen Howerton	Dental Radiography: Principles and Techniques 6th Edition	Elsevier	2021
		2.	Zadravec Krolo	DentalnaRadiologija	Medicinskanaklada d.o.o. Zagreb	2016

Прилог бр.3		**Предметна програма од прв циклус на студии**			
1.	Наслов на наставниот предмет	Забоздравство во заедницата			
2.	Код	ДМ3334			
3.	Студиска програма	Дентална медицина - интегрирани студии од прв и втор циклус			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Стоматолошки факултет – Скопје, Катедра за детска и превентивна стоматологија			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Година	4	семестар	7
7	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	3			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Проф.д-р Мира Јанкуловска			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			

10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	ислушани сите задолжителни предмети од трета година и положени сите задолжителни предмети од втора година
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	Цели на предметната програма (компетенции): по следењето на теоретска и практичната настава и положувањето на испитот студентот се стекнува со знаења и вештини за јавноздравствените аспекти на оралните заболувања, оралните заболувања како социјален медицински проблем, карактеристики на социјални медицински заболувања, распространетост и организација на стоматолошката служба, основни познавања за уредување на системот на здравствена заштита на Република Северна Македонија, познавање на медицинската администрација, показателите на оралното здравје и оралните заболувања, јавно-здравствените аспекти на оралната епидемиологија, познавања и вештини во промоцијата на оралното здравје, социјалните фактори и оралното здравје, вештини за планирање и организирање на стоматолошки превентивни програми, кампањи, активности во заедницата, технолошки решенија и закони.
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	Содржина на предметната програма: **Поглавје 1. Закон за здравствена заштита** Уредување на системот на забоздравствената заштита во Република Северна Македонија, Закон за здравствена заштита, управување со системи-систем на забоздравствена заштита, право на здравствена заштита, начела на здравствената заштита, здравствена дејност, видови на здравствена заштита.3ч. Мрежа на здравствени установи, здравствени установи, здравствени работници и соработници, вреднување на квалитетот на забоздравствената заштита, задачи, организација, стандарди, нормативи, протоколи .... 4 часа *Резултати од поглавје 1. Студентите се стекнуваат со знаења за уредувањето на системот на забоздравствената заштита во Република Северна Македонија и со Законот за здравствена заштита како основен правен акт за уредување на здравствената заштита во државата, како и со дефиницијата на здравствената заштита. Стекнуваат знаења за видовите на здравствена заштита, мрежата и нивоата на здравствена заштит, соодветно формирање на здравствени установи и нивната дејност на сите три нивоа на здравствена заштита.* **Поглавје 2. Превентивна стоматолошка здравствена заштита** Дефиниција, значење, задачи и нивоа на превентивната стоматологија, Превентивна стоматолошка здравствена заштита и мерки на јавното здравство за зачувување и унапредување на оралното здравје: програми по популациони групи, кампањи, активности во заедницата, технолошки решенија, закони 3ч. *Резултати од поглавје 2.Студентите стекнуваат основни знаења за значењето, задачите и нивоата на превентивната стоматолошка заштита, планирањето и организирањето на превентивни програми, индивидуални, масови и интегрирани, по популациони возрасни групи препорачани од Светската здравствена организација (СЗО).* **Поглавје 3. Организација на стоматолошката здравствена заштита** Стоматологија (дефиниција, поделба). Теориски основи на современата стоматологија, цели, задачи, развој на специјалности. Основен поим и карактеристики на стоматолошката професија: научна основа, образование, континуирана стоматолошка едукација, морални кодекси, декларации и заклетви, институции и кадри кои учествуваат во развојот на стоматологијата во Република Северна Македонија .... 3 часа Принципи, начела и организација на стоматолошката заштита на населението………………………...2 часа *Резултати од поглавје 3.Студентите ќе стекнатзнаења за задачите на стоматолошката здравствена заштита, планирањето и распространетоста, нејзините активности од аспект на активна и пасивна здравствена заштита, како и нејзината организација според видот на третманот кој се реализира на населението по возрасни групи.* **Поглавје 4. Епидемиологија на оралните заболувања и медицинска администрација**. Дефиниција на здравјето,дефинирање на оралното здравје и оптимално орално здравје.Епидемиологија на оралните заболувања ифактори на ризик и етиопатогенеза на оралните заболувања, како и индекси за регистрација на оралните

		заболувањ…………2 часа Јавноздравствени аспекти на оралните заболувања,оралните заболувања како социјален медицински проблем, карактеристики на социјално-демографските медицински заболувања евиденција и администрација...…………3 часа *Резултати од поглавје 4. Студентите се запознаваат со дефиницијата на оралното и општото здравје,епидемиологијата на оралните заболувања ифФакторите на ризик и етиопатогенеза на оралните заболувања. Исто така, ќе ги изучуваат базичните епидемиолошки критериуни и индексите за регистрација на оралните заболувања нивните јавноздравствени аспекти како социјален медицински проблем, карактеристики на социјално-демографските медицински заболувања.* **Поглавје 5. Забоздравствено просветување** Промоција на оралното здравје и забоздравствено воспитување, поим, дефиниција, цели и задачи, содржина на забоздравственото просветување по популациони групи ....3 часа Шема на планирање на забоздравствено просветување, методи и средства на забоздравствено просветување, евалуација,тешкотии во спроведувањето на забоздравственото просветување................2 часа *Резултати од поглавје 5.Студентите се запознаваат со дефиницијата за збоздравственото просветување препорачана од Светската здравствена организација и промоцијата на оралното здравје и забоздравствено воспитување, поим, дефиниција, цели, задачи и содржина на забоздравственото просветување по возраснипопулациони групи.Студентите ќе се стекнат со вештини за планирање и изработка на шема на планирање на забоздравствено просветување, метод, принципи и средства кои се применуваат, како и со сознанија како да се справат со тешкотиите во спроведувањето на забоздравственото просветување.* **Поглавје 6. Јавно забоздравство** Вовед во јавното здравство, стоматолошкото јавно здравство (забоздравство),дефиниција, здравјето и заболувањата, историјата и развојот на јавното здравствои забоздравство, достигнувањата на јавното здравство и забоздравство, основните хигиенско-еколошки и социјално-медицински термини..2 часа Значење на односот меѓу пациентите и забоздравствениот кадар (стоматолошкиот со тим). Закон за правата на пациентите...... 3 часа *Резултати од поглавје 6.Студентите ќе стекнат сознаења за значењето на јавното здравство, стоматолошкото јавно здравство (забоздравство), дефиниција за здравјето и заболувањата, историјата и развојот на јавното здравство и забоздравство. Во ова поглавје, студентите ќе се запознаат со достигнувањата на јавното здравство и забоздравство, начините како тоа да се унапреди, основните хигиенско-еколошки и социјално-медицински термини. Студентите ќе се стекнат со вештини за воспоставување на соодветен однос на комуникација со пациентите и ќе се запознаат со Законот за правата на пациентите.* ***Вкупно ....30часа*** ***Семинари*** **-** Закон за здравствена заштита на Република северна Македонија начела и уредување на системот за здравствена заштита, здравствена дејност.. ....2 часа - Мрежа и нивоа на здравствена заштита, здравствени установи, здравствени установи, здравствени работници и соработници, вреднување на квалитетот на забоздравствената заштита, задачи, организација, стандарди, нормативи, протоколи ....3 часа - Значењето, задачите и нивоата на превентивната стоматолошка заштита, планирањето и организирањето на превентивни програми, индивидуални, масови и интегрирани, по популациони возрасни групи препорачани од Светската здравствена организација (СЗО).. ....2 часа - Организација на стоматолошката здравствена заштита, задачите на стоматолошката здравствена заштита, планирањето и распространетоста, нејзините активности од аспект на активна и пасивна здравствена заштита, како и нејзината организација според видот на третманот кој се реализира на населението по возрасни групи.. 2 часа - Јавноздравствени аспекти на оралните заболувања како социјален медицински проблем, карактеристики на социјално-демографските медицински

		заболувања.Епидемиологија на оралните заболувања и фактори на ризик и етиопатогенеза на оралните заболувања, како и индекси за регистрација на оралните заболувања..................... ....2 часа - Збоздравственото просветување и промоцијата на оралното здравје и забоздравствено воспитување, поим, дефиниција, цели, задачи и содржина на забоздравственото просветување по возраснипопулациони групи. Планирање и изработка на шема на планирање на забоздравствено просветување, методи, принципи и средства кои се применуваат, како и тешкотии при спроведувањето на забоздравственото просветување................................3 часа - Стоматолошкото јавно здравство (забоздравство), дефиниција, здравјето и заболувањата, историјата и развојот на јавното здравство и забоздравство, достигнувањата на јавното здравство и забоздравство. Значење на односот меѓу пациентите и забоздравствениот кадар (стоматолошкиот сотим), Закон за правата на пациентите...1 час ***Вкупно ....15 часа*** *Резултати од изведувањето на семинарите:студентот се стекнува основни познавања за уредување на системот на здравствена заштита на Република Северна Македонија, нивоата и мрежата на здравствена заштита, јавноздравствените аспекти на оралните заболувања, оралните заболувања како социјален медицински проблем, карактеристики на социјално-демографските медицински орални заболувања, распространетост и организација настоматолошката служба.Студентитесе стекнуваат сопознавања и вештини во промоцијата на оралното здравје, забоздравсвеното просветување, социјалните фактори и оралното здравје, вештини за планирање и организирање на стоматолошки превентивни програми, кампањи, активности во заедницата, технолошки решенија и закони.*		
13	Заемна поврзаност на предметите	Поврзаност со Превентивна стоматологија, Орална хигиена, Јавно здравје		
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Интерактивна настава, семинари,дискусии за уредувањето на системот на здравствена заштита во Републиката и законот за здравствена заштита. Симулации (практични задачи) за организирање, планирање,и изведување на превентивни програми и забоздравствено просветување кај различни популациони групи поделени по возраст и ризик од орални заболувања.		
15.	Вкупен расположив фонд на време	90 часа		
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	30 часа
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	15 часа
		16.3.	Пракса: часови	
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	
		17.2.	Самостојни задачи: часови	
		17.3.	Домашно учење - задачи	45 часа
18	Услови за потпис	Редовност на предавања		

19	Начин на оценување		
	19.1.	Тестови: бодови	40 бода
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови	10 бода
	19.3.	Завршен испит: бодови	50 бода

20	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 59 бода	5 (пет) (F)
		од 60 до 68 бода	6 (шест) (E)
		од 69 до 76 бода	7 (седум) (D)
		од 77 до 84 бода	8 (осум) (C)
		од 85 до 92 бода	9 (девет) (B)
		од 93 до 00бода	10 (десет) (A)
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна студентите, контрола на асистентите во изведување на семинарите и проценка на постигнатиот успех на	

<table>
<tr><td></td><td></td><td colspan="4"></td><td>студентите, како и проодноста на студентите кои го положиле предметот.</td></tr>
<tr><td rowspan="14">22.</td><td colspan="6">Литература</td></tr>
<tr><td rowspan="5">22.1.</td><td colspan="5">Задолжителна литература</td></tr>
<tr><td>Ред. број</td><td>Автор</td><td>Наслов</td><td>Издавач</td><td>Година</td></tr>
<tr><td>1.</td><td>Иљовска С., Јанкуловска М. и сор.</td><td>Учебник “Забоздравство во заедницата”</td><td>Стоматолошки факултет, Скопје</td><td>2007</td></tr>
<tr><td>2.</td><td>Јанкуловска М., Павлевска М., Коколански В. и сор.</td><td>Учебник “Забоздравство во заедницата”</td><td>Стоматолошк факултет, Скопје</td><td>Во припрема</td></tr>
<tr><td>3.</td><td>U.S. Department of Health and Human Services</td><td>A Call to Action toCreate a 21st Century Public Health Infrastructure</td><td>Public Health 3.0</td><td>2017</td></tr>
<tr><td></td><td>4.</td><td>Josef John</td><td>Textbook of Preventive and Community Dentistry: Public Health Dentistry, CBS Publishers & Distributors Pvt Ltd, India 2018</td><td>Josef J.:Textbook of Preventive and Community Dentistry: Public Health Dentistry, CBS Publishers & Distributors Pvt Ltd, India 2018</td><td>CBS Publishers & Distributors Pvt Ltd, India 2018</td></tr>
<tr><td rowspan="5">22.2.</td><td colspan="5">Дополнителна литература</td></tr>
<tr><td>Ред. број</td><td>Автор</td><td>Наслов</td><td>Издавач</td><td>Година</td></tr>
<tr><td>1.</td><td>Ивановски К., Пандилова М.</td><td>Орално здравје</td><td>Стоматолошки факултет во Скопје</td><td>2008</td></tr>
<tr><td>2.</td><td>Блаже Николовски, Ѓорѓи Шуманов</td><td>Епидемиологија и јавно здравство</td><td>НИП Студентски збор, Скопје</td><td>2009</td></tr>
<tr><td>3.</td><td>Daly B., BatchelP., Watt R.G.:</td><td>Essential Dental Public Health,</td><td>Oxford University Press, Second Edition</td><td>2013</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>4.</td><td>Roger D. R., Karim Q.A., Baum F., Liming Li L., Leyland A.H.</td><td>Oxford Textbook of Global Public Health (7 edn), November 2021,</td><td>November 2021, Oxford University Press</td><td>2021</td></tr>
</table>